

GLASILO

DELOVNEGA KOLEKTIVA LIP BLED

LETO XV

TOREK, 15. OKTOBER 1985

ŠT. 10

Proizvodnja in izvoz še vedno v zaostanku

Tudi v devetih mesecih obseg proizvodnje v naši delovni organizaciji še naprej zaostaja za planiranimi vrednostmi za leto 1985 in je v vseh proizvodnih temeljnih organizacijah tudi manjši od lanskega devetmesečnega obsega.

V zadnjem tromesečju se je zaostanek za planiranimi količinami povečal v TO Tomaž Godec (ob polletju 98 % realizacija plana, v devetih mesecih 95 % realizacija plana) predvsem na račun nižje proizvodnje v obratu pohištva.

V TO Rečica je plan proizvodnje realiziran 92 % (ob polletju 95 % realizacija plana), proizvodnja je za 4 % nižja od lanskega obsega predvsem na račun zaostajanja za planom v proizvodnji vrat.

Tudi v TO Mojstrana zaostajanje za planiranimi količinami v devetih mesecih ni manjša kot v polletju (87 % realizacija plana), nekoliko pa se je zmanjšalo zaostajanje za lanskega proizvodnjo (3 % manjša proizvodnja).

Rezultati v zadnjih treh mesecih so zmanjšali odstopanje od planiranega obsega proizvodnje v TO Podnart (96 % realizacija plana v prvih devetih mesecih), čeprav tudi v Podnartu lanskega obseg proizvodnje še ni dosežen (2 % zaostajanje).

V TO Filbo nimamo primerjav z lanskega obsegom proizvodnje, v devetih mesecih pa je planirani fizični obseg proizvodnje realiziran 99 %.

Za celotno delovno organizacijo devetmesečni proizvodni rezultati zaostajajo za planom 4 %, kar je približno enako zaostajanje kot ob polletju in kar pomeni, da velja še zmeraj ista ugotovitev kot ob analizi polletnih rezultatov — ob večjem številu zaposlenih je obseg proizvodnje manjši.

Drugo kritično področje letošnjega poslovanja je bilo ob polletnih rezultatih prodaja naših izdelkov — zlasti prodaja v izvoz. Tudi na tem področju devetmesečni rezultati ne pomenijo preobrata na boljše. Letošnji izvoz še naprej zaostaja za lanskega obsegom izvoza za 15 % (primerjava po SIV tečaju). Kljub sorazmerno ugodnem izvozu opaznih plošč v TO Tomaž Godec je letošnji izvoz v tej temeljni organizaciji za 10 % nižji od lanskega predvsem zaradi zmanjšane izvoza pohištva. Na Rečici je 20 % zaostanek za lanskimi izvoznimi rezultati, v Mojstrani in Podnartu pa je zaostanek še večji (več kot 35 %). To pomeni, da tudi letni plan izvoza ne bo dosežen v nobeni od temeljnih organizacij.

Slivnik

Program BELA je pohištvo z bogato rustikalno obliko in slikovito tradicionalno poslikavo. Uporaba masivnega smrekovega lesa pri izdelavi nudi pestro naravno strukturo, daje ambientu, ki ga oblikuje kot notranja oprema, toplino in domačnost, kar povečuje vrednost in poudarja biološko pristnost.

Proizvodnja in prodaja januar—september 1985

izdelek		planirano	proizvedeno	indeks	prodano	indeks
TO Tomaž Godec Boh. Bistrica						
— opažne plošče	m ²	466.188	378.950	81,29	402.350	86,31
— opažne plošče DT	m ²	118.051	201.301	170,52	177.197	150,10
— opažne plošče skupaj	m ²	584.239	580.251	99,32	579.547	99,20
— garažna vrata	kom	902	644	71,40	524	58,09
— postelje	kom	7.068	4.916	69,55	3.185	45,06
— omare	kom	2.406	1.528	63,51	750	31,17
— toaletne mizice	kom	827	563	68,08	475	57,44
— mizna podnožja	kom	2.632	2.974	112,99	3.327	126,41
— nočne omarice	kom	3.985	1.779	44,64	1.709	42,89
— masivna sobna vrata	kom	2.256	2.733	121,14	2.647	117,33
TO Rečica						
— krila neobdelana	kom	26.317	14.336	54,47	14.517	55,16
— krila obdelana	kom	60.153	63.633	105,79	50.974	84,74
— krila izvozna	kom	69.176	47.905	69,25	49.074	70,94
— krila skupaj	kom	155.646	125.874	80,87	114.565	73,61
— SM podboji izvoz	kom	41.355	27.461	66,40	23.990	58,01
— SM podboj D	kom	33.836	37.358	110,41	19.333	57,14
— podboj B-6	kom	15.038	14.664	97,51	15.486	102,98
— slepi podboj	kom	22.557	20.725	91,88	19.069	84,54
— obloge	m ²	225.575	213.958	94,85	212.824	94,35
TO Mojstrana						
— vhodna vrata	kom	9.180	9.176	99,96	9.649	105,11
— garažna vrata	kom	2.406	1.699	70,62	1.757	73,03
TO Podnart						
— zaboji	kom, grt.	66.808	52.330	78,33	53.188	79,61
— zaboji	m ³	459	202	44,01	220	47,93
— obloge	m ²	195.498	136.029	69,58	131.610	67,32
— sestavljive police	kom	168.429	115.757	68,73	125.209	74,34

PRIPOMBE

- k osnutku zakonov o deviznem poslovanju
- k predlogu dolgoročnega plana SRS za obdobje 1986—2000
- k osnutku družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986—1990, ki jih je posredoval sodelavec Jordan Blažević zboru združenega dela Skupščine SRS, katerega seja je bila 25. 9. 1985.

Kdo bo ustvarjal in kdo trošil?

Izvoz že dolgo ne dosega plana, posebno ne na konvertibilnem področju. Obetajo pa se nam še večje težave. Pred nami je namreč zakon, ki bo po naši presoji še manj vzpodbujal k izvozu.

Večji izvoz pa je naša edina rešitev. Sprejemati zakon, ki bo veljal za čas, ko bo dinar konvertibilen, je v sedanjem času prav gotovo nesmisel. Trenutno potrebujemo zakon za prehodno obdobje, ki bi ga lahko označili tudi kot krizno. Do tedaj, ko bo dinar konvertibilen, pa bomo sigurno še večkrat menjali devizni zakon.

ZIS naj jasno pove, kako bomo reševali devizno bilanco, če bo izvoz manjši. Veliko mero krivde za manjši izvoz v letošnjem letu prav gotovo lahko pripišemo prav pripravi novih zakonov.

V združenem delu ne moremo razumeti zvezne administracije, kaj s tem zakonom sploh želi doseči, če pa bo izvoz dejansko manjši. Ni nam jasno, ali mislimo resno na rešitev naših težav ali ne.

Ali moramo kar naprej prositi in se poniževati pred zunanjimi upniki? Nenehno reprogramiramo dolgove. Ali bomo čez nekaj let sposobni več odplačevati? Po dosedanjih gospodarskih gibanjih tega ni videti. Moti nas, da nekatera sredstva javnega obveščanja v drugih republikah izkrivljeno prikazujejo vlogo Slovenije in Hrvaške. Očitajo nam, da smo proti dolgoročni gospodarski stabilizaciji, ker ne sprejemamo zakonov z odprtimi rokami.

Pri tem se sprašujemo, kdaj bo vsak sam odgovarjal za svoje poslovanje. Dokler bo eden trošil, drugi pa plačeval račune, je težko govoriti o gospodarski stabilizaciji.

Devize je lepo deliti. Problem pa jih je ustvariti. Če mislimo samo na delitev, brez skrbi za ustvarjanje deviz, ne potrebujemo niti zakona o zunanjetrgovinskem poslovanju, ampak samo zakon o delitvi deviz.

Videti je, kot da nekateri ne ločijo izvoza od uvoza oziroma ne vedo za naše dolgove v tujini.

Nekateri vidijo samo delitev, ustvarjanje deviz pa prepuščajo drugim. Strinjamo se, da je treba ugotoviti, kdo nasprotuje dolgoročni gospodarski stabilizaciji. Ali pa nekateri sploh ne vedo, kaj gospodarska stabilizacija je. Skrajni čas bi bil, da bi končno razčistili, zakaj imamo toliko zunanjih dolgov, ki jih tako težko odplačujemo.

Namesto da bi iskali tiste, ki so dolgove povzročili in jih kritizirali, kritiziramo tiste, ki naj dolgove v največji meri odplačujejo.

Na koncu se sprašujemo, ali bo ZIS sprejel polno odgovornost za zunanjetrgovinsko poslovanje, kajti v nasprotnem primeru sprejemanje novega zakona nima nobenega pomena.

Konec naj bo skrivanja

Smo pred sprejetjem republiškega plana, ki bo veliko vplival na naš nadaljni razvoj. Združeno delo veliko pričakuje od njega, saj je skrajni čas, da pride do preobrata v našem gospodarstvu. Iz plana pa je razvidno, kaj želimo doseči, manj pa, kako bomo to dejansko dosegli.

Tekoče srednjeročno obdobje nam ni dalo pričakovanih rezultatov. Lahko ga ocenimo kot zelo neuspešno. Doživljamo pravo stagnacijo celotnega gospodarstva. Če bomo nadaljevali s stagnacijo ali celo z nekaterimi negativnimi gibanji, bomo doživeli pravo gospodarsko katastrofo.

Zato nam ne preostane nič drugega, kot da plan v celoti izpolnimo ali celo presežemo. Kako to doseči, pa je naloga ekonomske politike in nas vseh. Ne smemo si dovoliti odstopanj od zastavljenih ciljev. Polno odgovornost za izpolnitev svojih nalog morajo sprejeti DO, občine republiški in zvezni izvršni svet, sicer naj se ugotovi, kdo v tej verigi ni opravil svoje naloge.

Konec naj bo skrivanja oziroma zgovarjanja na druge. V združenem delu bomo brez novih sistematskih rešitev svojo nalogo težko opravili.

Del dohodka, ki ostaja združenemu delu, je vedno

manjši. Država hoče svoj del ne glede na višino ustvarjenega dohodka. Ali naj zmanjšamo sredstva za izobraževanje, zdravstvo, razvoj in kulturo, ki jih je že sedaj odločno premalo? Tu alternative ni. Dohodek mora hitreje naraščati. Doslej smo večanje proizvodnje reševali s povečanjem števila zaposlenih in ne z večjo produktivnostjo oziroma posodabljanjem proizvodnje, kar se nam že maščuje. Kako bomo dohiteli razvite države, ki naglo napredujejo, če pri nas produktivnost vztrajno pada? Vsak dan delamo pod težjimi pogoji, saj se pogoji gospodarjenja poslabšujejo. Če ne bo prišlo do hitrejše modernizacije proizvodnje, se bomo morali umikati s svetovnega trga, kar bi za naš razvoj predstavljalo nepopravljivo škodo. Čeprav imamo večje potrebe, kot nam jih plan ponuja, imamo občutek, da kaj več od njega ne moremo pričakovati, saj se ekonomska politika kroji na zvezni ravni.

Ali planiramo na pamet

Osnutek družbenega plana Jugoslavije za naslednje srednjeročno obdobje je pripravljen po stari metodi, upošteva predvsem želje, manj pa realne možnosti. Sestavljen je bil v pisarni, torej brez prave vrednosti, kaj se dogaja v gospodarstvu. Vsi dosedanji plani so bili optimistični, realizacija pa je šla svojo pot bolj pesimistično kot smo želeli, ne oziraje se na plan.

Še vedno delamo po starem, kar nas je dejansko pripeljalo v težak ekonomski položaj.

Planirana rast družbenega produkta je nekoliko nižja od tega srednjeročnega obdobja, toda še vedno prevelika, če ne bo prišlo do novih sistemskih sprememb. Ker smo dosegli slabe rezultate v tem srednjeročnem obdobju, bi morali narediti temeljito analizo vzrokov in v prihodnjem obdobju to popraviti, namesto da planiramo brez prave osnove, skoraj bi lahko rekli »na pamet«.

Kdo sploh odgovarja za izpolnitev zastavljenih ciljev? Odgovor je enostaven: nihče ali skoraj nihče. Če se nabere preveliko sredstev za državni proračun, povečamo prispevke in izvršimo rebalans proračuna. Prehajamo iz težave v težavo. Velikokrat imamo občutek, kot da ne vemo kaj delati oziroma kako reševati težave.

Nehajmo ugotavljati, ne kaj je treba ukreniti, da se bo stanje začelo izboljševati. Do najhujšega problema zunanje zadolženosti se obnašamo kot bi bila to stranska stvar. Plan sicer predvideva ekspanzijo izvoza, ne vemo pa, kdo in kako bo pod sedanjimi pogoji toliko izvažal.

Nezaposlenost hočemo reševati samo z novimi gradnjami, čeprav so obstoječe

kapacitete slabo izkoriščene. Spet nameravamo združevati sredstva in dajati prednost nekaterim programom, za katere ne vemo, če so smotni.

Investirati je treba tam, kamor se bodo vložena sredstva hitro vračala in ne tja, kjer bomo potem zbirali sredstva za pokrivanje izgub.

Večina federalnih enot bi hotela biti v klubu nerazvitih, ker to predstavlja velike ugodnosti. Temu ni kaj oporekati. Sprašujemo se, kako dolgo bomo lahko še v ta sklad toliko sredstev prispevali. Prispevne stopnje naj se občutno znižajo ali pa naj bomo vsi v klubu nerazvitih,

Da so vhodna in garažna vrata kvalitetna, je treba vse smolne kanale ter izpadajoče grče zakrpati

Prihranki so vedno dobrodošli

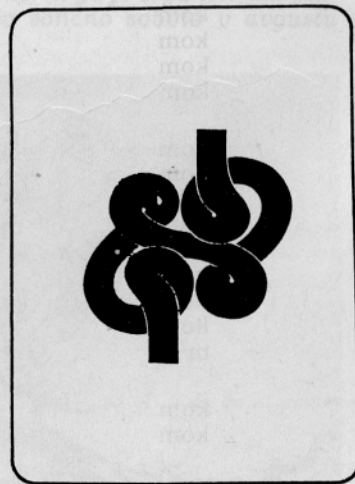
Draga goriva in mazila so nam narekovala razmišljanje o prihrankih v tej smeri. Goriv in mazil pa tu in tam tudi primanjkuje, zato je poleg prihrankov treba misliti tudi na primerne zaloge.

Pri vzdrževanju strojev je še kako pomembno skrbeti za redno mazanje povsod tam, kjer so mazna mesta. Za tako vzdrževanje mora skrbeti predvsem tisti, ki je zaposlen na stroju ali napravi. Zanašati se na drugega ali tretjega je nedopustno tudi, če imamo posebej zadolženega delavca za mazanje in druga vzdrževalna dela na strojih in napravah.

Poskrbeli bomo za nabavo takih goriv in mazil, ki bodo ustrezala za namensko uporabo v proizvodnji. Znano je mnenje, da z mazili nima smisla preveč štediti, bolje je nekaj več porabiti, kot pa da nam na stroju nastane okvara zaradi omejenega mazanja. Vendar mazila, ki nam odtečejo in se izgubljajo izven mazalnih poti, moramo obravnavati kot čisto izgubo.

Centralno mazanje za mazanje več mazalnih mest je že dolgo v rabi. Tu je mogoče dotok mazila regulirati z nastavitvijo v željenih količinah. V več primerih je posodo tudi mogoče namestiti v ognjevarnem prostoru, če pa

to ni mogoče, jo namestimo na drugem primernem mestu. V vsakem primeru pa preprečimo postavljanje različnih posod z mazili in gorivi ob strojih in napravah, kjer so izpostavljene onesnaževanju vsebine in tudi okolica je navadno polna madežev. Delavci, ki skrbijo za mazanje, imajo tudi manj prenašanja posod z mazili, manj dela z vzdrževanjem med obratovanjem strojev in naprav. Ostane nam več časa za ostala dela, predvsem za pripravo strojev za delo in kontrolo proizvodnje.

Seveda bomo na ta način porabili le toliko goriva in mazila, kolikor je potrebno

saj se razlike v razvitosti zmanjšujejo in bomo kmalu vsi nerazviti. V Jugoslaviji relativno najbolj zaostaja Slovenija.

Dokler bo veljalo administrativno omejevanje gospodarstva in prelivanje ustvarjenega dohodka od dobrih na slabe gospodarje, ne moremo pričakovati ugodnih rezultatov.

Samo načelno opredeljevanje za tržno gospodarstvo, večji izvoz in stabilizacijo nam ne koristi veliko.

Govorimo eno, delamo drugo. Gospodarstvo je vedno bolj obremenjeno, administracija se povečuje, enako omejevanje zunanjetrgovinskega poslovanja. Zvezna administracija bi najraje vse združevala in potem veliko delila. S tem bi se še bolj uveljavila, združeno delo pa bi se znašlo v še bolj podrejenem položaju. Nikjer ni zapisano, da bo zvezna administracija kot predlagateljica plana prevzela polno odgovornost za izpolnjevanje zastavljenih ciljev.

na vzdrževanem delu stroja ali naprave.

V oddelku oblog v obratu žaga TO Rečica so tile stroji: skobeljni stroj in dve cepilni tračni žagi. Vzdrževanje teh je bilo do pred kratkim zelo zamudno, z veliko porabe mazila (mešanice plinskega olja in strojnega olja).

Uvedli smo centralno mazanje, kjer je mazalna postaja izven objekta proizvodnje. Do mazalnih mest so izpeljali cevovodi, po katerih potiska črpalka mazalno tekočino. Ta je v posebni cisterni s potrebno tekočino za mazanje preko celega leta.

Na ta način bomo omogočili:

— manjšo porabo mazil (cca 50 %),

— pravilno mešanico obeh olj,

— stalno in enakomerno mazanje,

— manj napora zaposlenih na strojih,

— večjo požarno varnost in

— več časa za delo v proizvodnji.

Tand

Obrtni sejem v Celju od 11. do 22. 9. 1985

Svet za ustvarjalnost naše DO je po planu nalog omogočil tistim, ki so z ustvarjalnim delom kakorkoli sodelovali pri izboljšanju naše proizvodnje, ogled ene izmed razstav ali sejmov doma. Izbrali smo si mednarodni obrtni sejem, ki je po obsegu tudi največja prireditev pri nas.

Lahko trdimo, da so organizatorji: Zveza obrtnih združenj Slovenije s svojimi obrtnimi zadrugami in sekcijami, Splošno združenje drobnega gospodarstva, Zavod ŠRC Golovec Celje — celjski sejem zelo aktivno pristopil k delu. Sprva je bil sejem namenjen samo slovenski obrti, v zadnjih letih, predvsem letos pa ni bil namenjen samo prikazovanju in razvoju drobnega gospodarstva in sposobnosti obrtnikov, temveč povezovanju obrtniške dejavnosti z industrijo.

Obrtni način proizvodnje je pri nas pomemben, ker gre za izdelke maloserijske izdelave, katerih industrijska proizvodnja ni rentabilna.

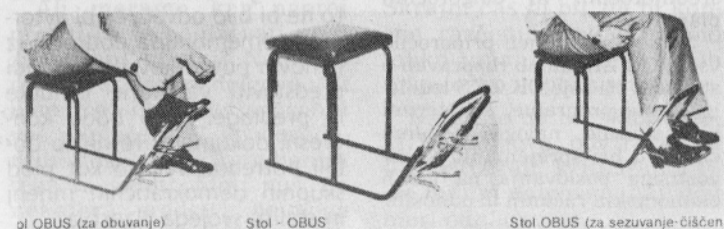
Bogatejša je bila tudi razstava inovacij. Skupaj je nastopilo 58 obrtnikov inovatorjev. Za inovatorja leta so izbrali Janeza Ovna iz Ljubljane, ki je izdelal stroj za površinsko kaljenje, za kar je prejel posebno priznanje.

Celjski obrtniški sejem pa je letos poskrbel tudi za izobraževanje. Za učence osnovnih šol so pripravili tako imenovano obrtniško ulico, v kateri so lahko učenci pa tudi dijaki pri delu opazovali opravljanje različnih obrtnih poklicev, kar jim bo pomagalo pri nadaljni usmeritvi.

Približno polovica razstavnega prostora je bila namenjena za nakupovanje drobnih uporabnih obrtniških izdelkov od uporabe v gospodarstvu, gostinstvu, do konfekcije, obutve...

Obrtniški izdelki, ki so bili razstavljeni na letošnjem sejm, so bili razdeljeni po panogah:

- Lesni izdelki so vključevali
 - dele sobnega pohištva; posebna pozornost je bil stol OBUS, namenjen za obuvanje in sezuvanje čevljev — proizvajalec Edvard Šolinc, Šentjur pri Celju. Stol je namenjen starejšim ljudem, ljudem, ki se težko pripogibajo in jim sezuvanje čevljev dela težave ter ljudem z obolenji hrbtenice, kolkov in kolen

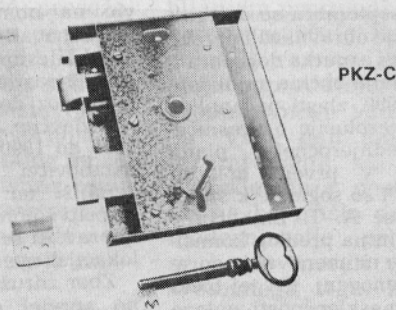
- izdelki lesne galanterije
- izdelki domače in umetne obrti — zelo zanimivi tudi za izvoz

- rezljano pohištvo in sodarski izdelki
- vrata, okna, rolete in druge gotove konstrukcije
- stenske in stropne obloge z zanimivimi sponkami za pritrditev na zid namesto vijakov z zidnimi vložki; prednost je tudi pri demontaži, ker ni možna poškodba obloge
- popravilo in renoviranje stilnega pohištva.

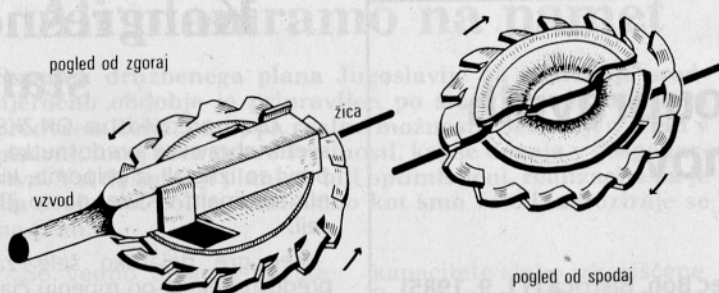
Pohištveni program so predstavili: Meblo z delčkom svojega bogatega proizvodnega programa, Savinja Celje s programom za opremo predsob in študentske mize. Njihov razstavni program je bilo možno tudi kupiti na sejmskem prostoru z 20 % do 50 % popusta. Omembe vreden je bil program STIL KERIN dnevna soba in jedilnica — pleskan v temno modri barvi zelo modernih oblik. Izdeluje ga po individualnem in serijskem naročilu pohištveno mizarstvo POMIZ Ljubljana.

- Kovinski izdelki so vključevali
 - kovinsko galanterijo z zelo širokim izborom drobnih vijakov, matic, vzmeti, ki nadomeščajo uvoz
 - izdelke iz barvnih kovin, žične izdelke, kovške izdelke, kmetijsko orodje in opremo, prijemke za podboje, nosilce za nasadila in podložke.

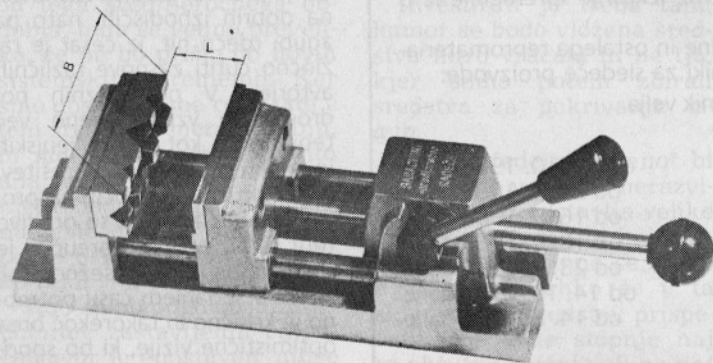
Novost je prabitna ključavnica za zatikala. Ključavnica ima za notranje zapiranje dodatni zapah, zaskočnik za ključko in zapiralno skobo. Po naročilu jo dobavlja Franc Gajšek, Šentjur pri Celju

To so nove varne ključavnice za kletna, garažna, skladiščna in druga vrata z zapahi in novo vrtljivo žično napenjalno široke uporabnosti. To napenjalno je patentirano pri Zveznem zavodu za patente v Beogradu. Primerno je za žične ograje, žične nasade v vinogradništvu

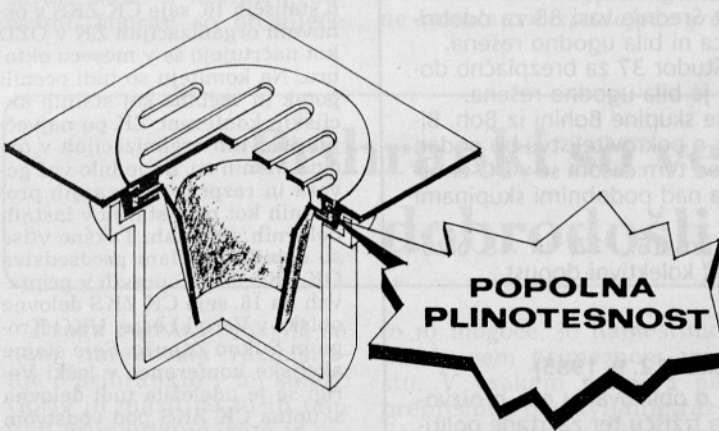
Omembe vreden je tudi hitrovpenjalni primež. Z njim dosežemo kvaliteto, natančnost in prihranek pri času. Izdeluje ga Orodjarstvo Barachini, Radeče.

- Elektrotehnični izdelki in material so vključevali električne priprave za gospodinjstvo in gostinstvo, električne stroje, instalacijski material, izolatorje; viseče, namizne in stoječe svetilke, sušilnike vseh vrst, hladilne in toplotne naprave. Zlasti velja omeniti merilo toplotne energije, kar bi bilo zelo koristno za blokovno gradnjo. Zastopnik je Kovinotehna Celje, proizvajalec pa Schinzel Warmetechnik z Dunaja.

- Plastični izdelki vključujejo
 - gumijaste izdelke in galanterijske izdelke vseh vrst, okraske za dom, avtomobile; igrače vseh vrst; pripomočke v industriji (predpasnike, rokavice...), predmete, namenjene za široko potrošnjo.

Zanimiv je bil mini predalnik AŽ za dom, zabavo in poklicno delo. Rešuje problem sodobnega skladiščenja manjših predmetov (preglednost — zaščiti spravljene predmete pred prahom); različni barvni toni predalnikov pa omogočajo razvrstitev drobnih predmetov po posameznih skupinah

- Plinotesna talna sifonska plošča spada med inovacije. Avtorja sta Jordan Janez in Greta iz Trbovelj

Nudi popolno tesnenje med ploščo in tulcem sifona, ki popolnoma prepreči širjenje smrada iz kanalizacije.

Kaloterm peč za ogrevanje prostorov, kinodvoran, garaž, delavnic, sušilnic za les. Avtor inovacije je Stanislav Kosar. Ventilatorji, nameščeni v stroju, pošiljajo — izpihajo topel zrak v prostor.

Še in še bi lahko naštevali in pisali o drobnem gospodarstvu. Poleg naštetih dejavnosti je bilo opaziti tudi veliko tekstila, konfekcije, pletenin, usnja in krzna, storitve vseh vrst z bogato gostinsko ponudbo. Škoda je le, da ni bilo to mogoče predstaviti po dejavnostih. Predstavitev je bila po obrtnih zadrugah, tako so se lesni izdelki mešali s tekstilom in krznom ali elektro tehnični pripomočki s plastičnimi...

Letos je bilo beleženo rekordno število razstavljalcev in preko 200 tisoč obiskovalcev.

Ana Šifrer

Bolniški izostanki v lesni industriji SRS za leto 1984

Iz analize, katero nam je posredoval Sindikat delavcev gozdarstva in lesarstva Slovenije lahko ugotovimo, kako v DO LIP Bled kotiramo z višino bolniške odsotnosti v odnosu do drugih DO lesne industrije v SR Sloveniji. Na poslano anketo se je pravočasno odzvalo 47 delovnih organizacij in le v relaciji do njih lahko primerjamo naš položaj.

Poglejmo nekatere za- — V kategoriji bolovanje ključke: do 30 dni ima od nas višji od-

stotek 27 DO, enak delež, to je 2,8 % ima še 5 DO, nižji odstotek pa ima 15 DO.

— V kategoriji bolovanje nad 30 dni ima od nas višji procent 10 DO, 3 DO so navedle samo skupni odstotek bolniških izostankov, nižji procent od naše DO pa ima kar 34 DO. Iz tega je razvidno, da je v naši DO v bistvu problematičen le odstotek bolniških izostankov nad 30 dni, na katerega pravzaprav znotraj DO ne moremo vplivati, kajti na tega lahko vpliva zdravstvena ustanova, invalidska komisija oziroma Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

— Število invalidov v odstotkih izgleda takole: LIP Bled ima 5,5 % evidentiranih invalidov II. in III. kategorije. Višji odstotek ima 14 DO, nižjega pa 33 DO.

— Število nezgod, izraženo v odstotkih in izračunano na število zaposlenih, znaša v DO LIP 9,8 %. Od tega procenta ima višji odstotek 14 DO, nižjega pa 33 DO.

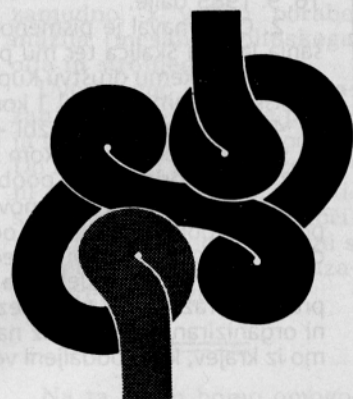
— Pri številu izgubljenih dni na nezgodo je situacija naslednja: najmanj izgubljenih dni odpade na DO Smreka Gornji grad — 7,33, največ pa na DO Oprema Izola — 75,85 dni, LIP je s 14,65 dnevi nekje v sredini. Več izgubljenih dni ima 23 DO, manj pa 24 DO.

— Pri številu izgubljenih dni zaradi nezgod v odnosu na število zaposlenih pa je slika naslednja: spet ima najnižji rezultat Smreka Gornji grad, in sicer 0,52 dneva, največ izgubljenih dni pa odpade na DO Imont Dravograd, in sicer 5,43.

LIP je po tem kazalcu na 16. mestu z 1,43 izgubljenega dneva. Od nas ima več izgubljenih dni 15 DO, manj pa 32 DO.

Kaj lahko potegnemo iz teh ugotovitev?

Navedeni rezultati nam ne morejo biti ne v veselje in ne v pretirano skrb. Težiti moramo za tem, da zmanjšamo odstotek bolovanja nad 30 dni in da nam ne poraste odstotek bolniških izostankov do 30 dni.

Povečati moramo varnost pri delu, kajti z 9,8 % števila nezgod na število zaposlenih se nahajamo v prvi tretjini razpredelnice. Nezgode same niso tako hude, kajti po tem kazalcu se nahajamo na polovici razvrstitve, bolj zaskrbljujoč je podatek, da na vsakega zaposlenega pride 1,43 izgubljenega dneva zaradi nezgode in da ima od naše DO več izgubljenih dni le 15 DO.

Razstava inovacijskih dosežkov v naši občini

Stanko Kobilica — Izkoristek odpadnega materiala pri širinskem razrezu iveric za podboje

Odpadni material pri širinskem razrezu koristno uporabimo za distančnik pri vratnih podbojih. Predhodno so bili ti distančniki izdelani iz smrekovega lesa

V odnosu na ostale članice SOZD-a, katere so odgovorile na anketo, pa je situacija slabša. DO Alples ima skupni procent 3,9, DO Jelovica Škofja Loka 3,5 %, DO Zlit Tržič 5,3 % in DO Gradis LIO Škofja Loka 3,8 %. Naš skupni odstotek pa znaša 5,6 %. Glede na to, da je proizvodnja v naštetih DO sorodna proizvodnji v naši DO, bi to pravzaprav moral biti zaskrbljujoč podatek. Ali so naši delavci toliko bolj mehkuži oziroma toliko bolj ne-

zdravi od delavcev v drugih DO? Ali so morda zdravniki, pri katerih naši delavci iščejo zdravniško pomoč toliko bolj radodarni z bolezenskim dopustom kakor zdravniki, ki izvajajo zdravstvene storitve za druge DO? Ali pa je morda zavest naših delavcev toliko slabša, kakor delavcev drugih DO?

Vsak zaposlen bi se moral zavedati, da višji odstotek bolniških izostankov pomeni večje število izgubljenih dni oziroma večje število zapo-

Raziskovalna skupnost občine Radovljica je v sodelovanju in pod pokroviteljstvom skupščine občine in občinskega sveta zveze sindikatov Radovljica organizirala od 8. do 12. oktobra v avli skupščine razstavo inovacijskih dosežkov inovatorjev iz leške Verige, Elana Begunje, Iskre Lipnica in Iskre Otoče, Kemične tovarne Podnart, Vezenine Bled.

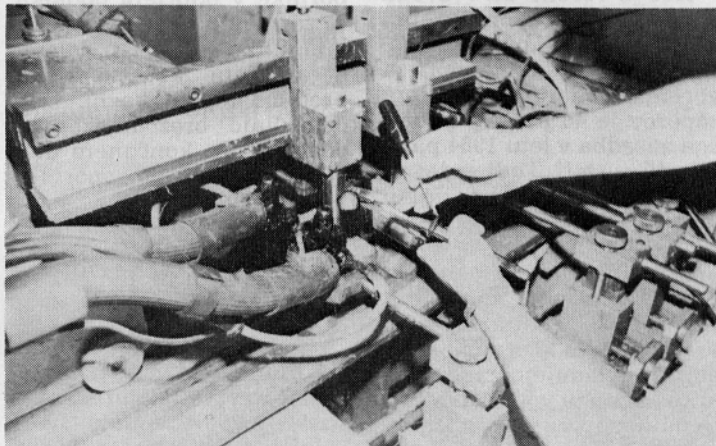
Učenci osnovnih šol pa so razstavili domiselno izdelane unikate ptičnic. V zvezi z dnevom inovatorjev je bilo v prostorih Iskre Otoče predavanje o inovacijski dejavnosti in problematiki, ki ga je posredoval magister Bojan Možina.

Tudi LIP Bled je sodeloval na razstavi inovacijskih in razvojnih dosežkov z inventivnimi predlogi v letu 1984, ki so jih osnovali: Stanko Kobilica, Mirko Zupan in Miran Mozetič

Prilaganje distančnikov h kompletnemu podboju

Mirko Zupan — predlog za izdelavo posebnih nastavkov pred šobami za nanos talilnega lepila na liniji Lehbrink

Menjava mrežic med delom

slenih delavcev, kar po drugi strani pomeni konkretno manjši OD. Kakor vedno so pri vsem tem najbolj prizadeti delavci, ki pridno in vestno opravljajo svoje delo in s svojim delom ustvarjajo dohodek tudi za tiste, kateri si pod krinko bolniške odsotnosti včasih ustvarjajo tudi postranski dobiček. Predvsem tem bo potrebno v bodoče posvetiti več pozornosti in v primeru kršitve bolniške odsotnosti tudi ustrezno ukrepati.

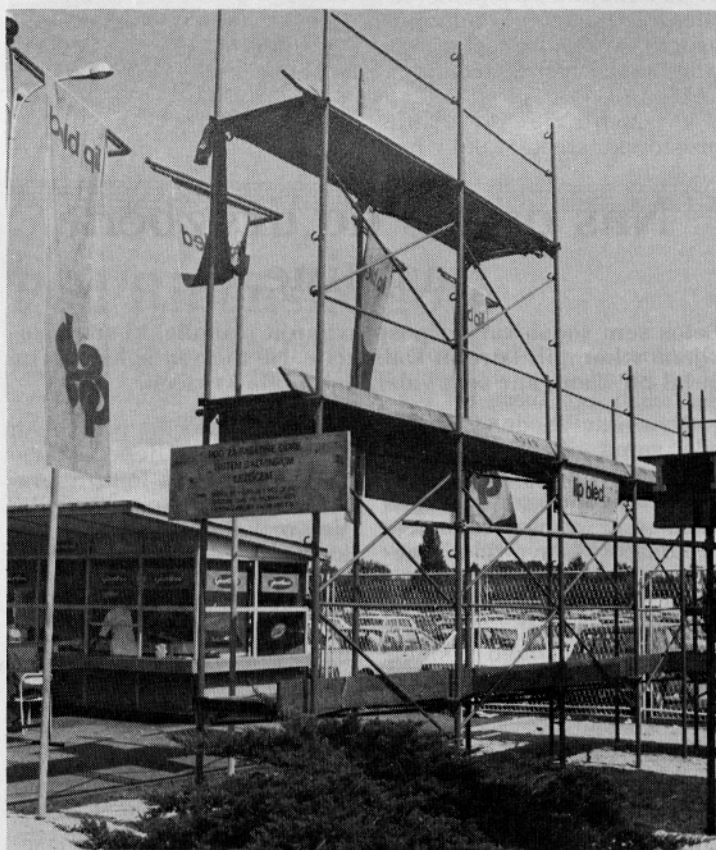
Rakuš

ODSOTNOST DELAVCEV Z DELOVNEGA MESTA ZARADI BOLNIŠKIH IZOSTANKOV IN INVALIDNOST V LESNI INDUSTRIJI ZA LETO 1984 — REKAPITULACIJA

Delovna organizacija	število zaposlenih	bolniški izostanki v dneh				nega družinskega člana	število invalidov v DO			število nezgod	število izgubljenih dni	
		do 30 dni	%	nad 30 dni	%		II. kat.	III. kat.	%			
STOL Kamnik	1539	18004	3,2	5702	1,0	2703	20	75	6,2	71	4,6	810
ELAN Begunje	1166	9439	2,0	5161	1,2	640	19	48	5,7	48	4,1	1148
GLIN Nazarje	1104	13522	3,4	8898	2,2	545	24	33	5,2	82	7,4	2400
MARLES Maribor	2889	29173	2,8	17791	1,7	3272	39	85	4,3	234	8,1	3183
INLES Ribnica	1253	22270	4,9	7100	1,6	1195	15	34	3,9	96	7,7	1445
TAPO Ljubljana	74	609	2,3	447	1,6	112	1	3	5,4	4	5,4	95
MEBLO Nova Gorica	3092	101469	9,0	17147	1,5	5393	46	142	6,1	255	8,2	4030
LIPA Ajdovščina	810	7868	2,7	3654	1,2	842	12	24	4,4	96	11,8	781
JAVOR Pivka	1850	25656	3,8	(skupaj)		2383	16	35	2,8	114	6,2	1714
NOVOLES Novo mesto	3046	31809	2,9	35034	3,1	6973	15	56	2,3	281	9,2	3162
HOJA Ljubljana	828	8582	2,8	6192	2,0	1053	3	22	3,0	85	10,3	1459
ALPLES Železniki	959	9305	2,7	4228	1,2	299	6	9	1,6	67	7,0	1812
IMONT Dravograd	69	777	3,1	335	1,3	1	1	3	5,8	7	10,1	375
LIKO Vrhnika	1107	10405	2,6	5391	1,3	1648	11	19	2,7	104	9,4	1740
LESNA Slovenj Gradec	1706	34699	5,6	(skupaj)		1463	45	53	5,7	198	11,6	3684
JELOVICA Škofja Loka	1224	9429	2,1	6458	1,4	690	7	55	5,1	102	8,3	1048
LESNA INDUSTRIJA Litija	540	6887	3,5	(skupaj)		468	4	18	4,1	50	9,3	915
LIP Slovenske Konjice	1211	13539	3,1	6266	1,4	1344	26	36	5,1	112	9,2	1289
LINA Apače	271	2008	2,0	1057	1,1	1544	1	4	1,8	10	3,7	253
GARANT Polzela	418	4219	2,8	4382	2,9	349	6	23	6,9	35	8,4	373
ZLIT Tržič	315	2599	2,3	3413	3,0	—	5	6	3,5	42	13,3	349
KRASOPREMA Dutovlje	182	2187	3,3	471	0,7	334	1	5	3,3	10	5,5	132
IZTOK Miren	179	2562	3,9	3275	5,0	480	9	3	6,7	9	5,0	92
LESNINA TOZD EMMI Sl. Bistrica	189	2755	4,0	266	0,4	53	—	2	1,1	18	9,5	215
LESNINA TOZD BOR Laško	231	3414	4,0	1226	1,5	183	3	4	3,0	30	10,8	472
GRADIS — LIO Škofja Loka	281	3013	2,9	957	0,9	174	—	—	—	25	8,9	290
LIP BLEĐ	1089	11319	2,8	10678	2,6	465	13	47	5,5	107	9,8	1568
KOPITARNA Sevnica	416	3592	2,4	1933	1,3	248	3	16	4,6	43	10,3	379
SMREKA Gornji grad	185	1979	2,9	598	0,9	89	2	4	3,2	12	6,5	88
MENINA Kamnik	219	2060	2,5	1525	1,9	185	4	5	4,1	17	7,8	310
SLOVENJALEŠ Lesna ind. Idrija	487	7817	4,4	3161	1,8	273	10	23	6,8	43	8,8	456
MIZAR Volčja Draga	150	1987	3,6	557	1,0	—	7	3	6,7	12	8,0	118
TOVARNA POHIŠTVA Brežice	491	4840	2,7	3104	1,7	523	1	16	3,5	40	8,1	613
STIL Koper	153	1820	3,3	720	1,3	303	5	5	6,5	25	16,3	465
LIK SAVINJA Celje	1170	11891	2,8	4892	1,1	2119	18	37	4,7	66	5,6	1041
PLATANA Murska Sobota	229	2438	2,9	2520	3,0	24	4	6	4,4	21	9,2	357
KLI Logatec	1142	20880	5,0	12686	3,0	1679	7	79	7,5	128	11,2	1350
TP Radomlje	531	4475	2,3	2360	1,2	1241	5	18	4,3	74	13,9	1537
LIK Kočevje	836	13261	4,3	5760	1,9	—	10	39	5,9	90	10,8	1420
STILLES Sevnica	451	3829	2,3	3869	2,4	252	5	10	3,3	68	15,0	536
TOVARNA MERIL Slovenj Gradec	579	7207	3,4	4428	2,1	279	12	6	3,1	35	6,0	382
STOLARNA Dobropolje	114	1485	3,6	1104	2,7	28	4	4	7,0	9	7,9	82
BREST Cerknica	2315	21931	2,6	8947	1,1	4066	21	104	5,4	154	6,7	1728
LESONIT Ilirska Bistrica	1088	4993	1,3	1304	0,3	302	6	40	4,2	69	6,3	897
TOVARNA POHIŠTVA Trbovlje	77	1035	3,7	766	2,7	50	2	2	5,2	9	11,7	365
SORA Medvode	128	1555	3,3	1420	3,0	355	1	2	2,3	9	7,0	301
OPREMA Izola	287	4048	3,9	2588	2,5	635	5	15	7,0	14	4,9	1062
SVEA Zagorje	162	1671	2,8	1946	3,3	36	—	3	1,9	21	13,0	214

Opomba:

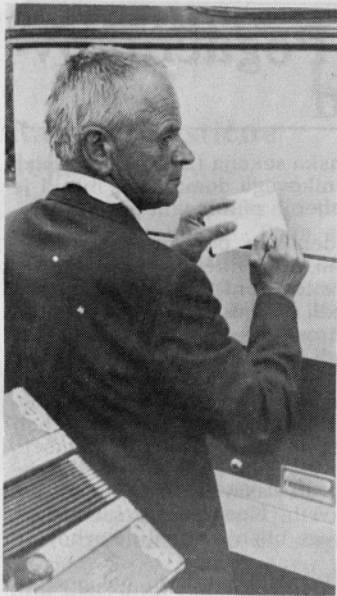
% pri bolniških je izračunan na osnovi 365 dni.
% za nezgode in invalidnost je izračunan na število zaposlenih.

Miran Mozetič — Pod za fasadne odre

Sodelavec na liniji za razrez iveric in robno furniranje v SM oddelku. Predlagal je že več inovacij v naši DO

Veliki poklon izseljencem, borcem in upokojencem LIP Bled

Kot vsako leto tudi letos smo vabila dobili, ljudje, ki ta svoje smo že odslužili. Ljudje, ki vse od sebe smo dali, besede »ne nočem« nismo poznali.

To leto na jug so nas peljali, mimogrede malo v Lipici postali. Še bolj kot konjički — šarmančni so bili, so sendviče dobro nam zasolili. Pa tudi hmeljev sok ni bil poceni, kdo pa za »tarbearja« še kaj se zmeni.

Ko pa v naš, LIP-ov dom smo prišli, od vožnje do kraja utrujeni vsi, so pa s »štrikom« zaprli nam pot. Prijatelj dragi tud' mi smo od tod.

Večerja in južna — b'lo vse to OK; a Togo kot tak, več ledik pa frej. Vam pravim, smo vsi se razživel, peli in pili, b'li do jutra veseli.

Domov se peljati — ni bilo težko, a težje bilo je jemeti slovo.

Togo

Upokojenci LIP-a Bled se toplo zahvaljujemo vodstvu DO za srečanje v počitniškem domu v Seči in ogled Lipice.

Dnevi čudovitega počutja nam bodo ostali v lepem spominu.

Koristno, a tudi prijetno!

da je tu potekala meja med cono A in B.

V Seči, v počitniškem domu, ki kraljuje nad ustvarjaljočo se Formo vivo in avtokampom nas je prijazno osebje zopet razživelo. Nekateri so takoj pokazali pravi športni duh in pozno v noč merili z milimetrsko natančnostjo razdalje med balinom in krogli. Drugi spet so takoj priskočili k urejanju večerne toalete in se s tiho željo po velikem doživetju z devizami polno zapoznalo lastovko izgubili v razgibano portoroško noč. Po dobri večerji in kratkem, toda lepem kulturnem programu zasipških fantov se je ogrel tudi preostali del družbe, tako da se je pesem slišala do ranege jutra.

Prosto dopoldne smo izkoristili za nakupe drobnih spominkov, pošiljanje pozdravov, obiske znancev in kopanje na portoroški rivieri.

Lepo prehitro mine in tudi mi smo se kar težko poslovili od prijaznih gostiteljev in pevcev, ki so nam s pesmijo zaželeli srečen povratek. Vožnja do Vrhnike je minila v izmenjavi doživetij in »štukanju« prejšnjega večera.

Ogled Tehničnega muzeja Bistra je na nas zopet naredil svojevrsten vtis, saj tako bogate zbirke živalstva, razvojne poti avtomobilske in tekstilne industrije ter lovstva ne vidiš vsak dan.

Še kratek skok čez Vrhniko k izviru Ljubljani in v gostilno Močilnik. Po dobri postrežbi smo se kaj kmalu zapeljali po prelepi Gorenjski. Med vožnjo smo nazdravili z domačim kraševcem, ki nas je spremljal ves čas potovanja in strnili skupne misli. Bilo je prijetno, manjkala sta le harmonika in Šimnk in pa seveda vsi ostali, ki se jim smer izleta ni zdela primerna. OS

Pod Ribensko goro

Na seji IO sindikata TO Rečica smo se odločili, da zaradi pomanjkanja finančnih sredstev izleta v jesenskem obdobju ne moremo organizirati, zato je bil piknik pod Ribensko goro toliko bolj sprejemljiv. Za organizacijo in izvedbo smo se angažirali sami člani izvršnega odbora.

Piknik je bil na soboto v lepem okolju in še lepšem vremenu. Ob desetih smo se zbrali pred skladiščem Špecerije, kjer je bil prevzem mesa in pijače. Takoj pa moram povedati, da je za takšno obliko piknika kot smo ga imeli, Špecerija pripravljena takoj pomagati, saj smo pri njej nabavili vse, od oglja pa do vseh vrst pijače. Na samo mesto piknika pa ti vse blago še dostavi z njegovim avtomobilom. Pripravili smo še nekaj drv in z veliko dobre volje smo se odpeljali proti Ribnemu. Tudi KS Ribno nam je bila pripravljena pomagati, saj nam je odstopila prostor za piknik.

Naše kuharice so pripravile kotlete in pleskavice, za mojstra

pečenja pa smo določili Srečota, ki je s svojimi elektro sposobnostmi kar lepo obračal pleskavice. Za dobro razpoloženje vseh članov je poskrbel ansambel Gornjesavski kvintet s svojo pevko. Igral nam je narodnozabavne in moderne skladbe, tako da so zadovoljili staro in mlado. Med njegovimi odmori smo priredili še športne igre, in sicer vlečenje vrvi med obratoma in metanje pikada. Za močnejši in daljši konec vrvi pa se niso borili le moški, ampak tudi ženske.

V večernih urah smo se poslovili in pesem, ki je donela pri mizah, se je razlila v zvezdno noč. Bil je lep dan in večina članov je z nasmeškom zapustila piknik prostor.

Joža

Žagarjeve plakete Izobraževalne skupnosti Radovljica

Na priložnostni svečanosti na Bledu ob dnevu prosvetnih delavcev, 4. oktobra so podelili Žagarjeve plakete izobraževalne skupnosti občine Radovljica zaslužnim delavcem v šolstvu in prosveti. Plakete za leto 1985 so prejeli: Peter Nuk iz osnovne šole na Bledu, Mara Trojar iz osnovne šole v Gorjah, Vida Stare iz osnovne šole iz Bohinjske Bistrice, Egidij Gašperšič iz Glasbene šole Radovljica in Zlato Kavčič, član predsedstva občinske izobraževalne skupnosti in predsednik gradbenega odbora za izgradnjo prizidka k osnovni šoli Radovljica. Razen tega je prejela plaketo Staneta Žagarja tudi delovna skupnost Zavoda Matevža Langusa iz Kamne gorice in skupaj svet Krajevne skupnosti Lesce in Turistično društvo Lesce.

Zanimivosti iz bohinjskega kota

Razvoj turistične dejavnosti

Bohinj je kraj, kjer so doma naravne lepote. Tega so se zavedali Bohinjci že v začetku tega stoletja. Zato naj bi se oprijeli turistične dejavnosti, kmetijstva in tudi planinstva.

Costa Heinrich je v letu 1848 opisal svoja potovanja po kranjski deželi. Velike težave je imel, da si je preskrbel konje za prevoz v Bohinj, po jezeru ga je popeljal čolnar, sprehodil se je do slapa Savice. Že v tistem času je bila pritrjena plošča, ki stoji še v današnjih dneh. Na njej je odtisnjeno ime in bivališče kamnoseka — Lenarta Kelbla z Bohinjske Bele. Zanimivo je opisoval vožnje s čolnom po Bohinjskem jezeru. Iznemadila sta ga samota in mir, ki vladata tod, čarobno in otožno izgledata jezero in vsa okolica. Spominja se Stare Fužine, kjer so jim za kosilo postregli z bogato domačo hrano. Iz tega opisa je razvidno, da so že v prejšnjem stoletju turisti radi hodili v bohinjske kraje na izlete.

V letu 1904 pa Ivan Piber, župnik v Bohinjski Bistrici, omenja turistično dejavnost. Takrat naj bi Prometno društvo v Bohinju kupilo najlepšo točko v Bohinju, da bi lahko postavili hotele. V svojih zapisih pripoveduje: »Vendar gospodje v Ljubljani spe, pasivni so in kažejo premalo vneme. Škoda!« Nadaljuje pa: »Tudi sanatorij za duhovnike pri sv. Duhu bi bil koristen. Zemljišče je tako cerkveno in duhovniki bi si radi privoščili dopust. Tujci poznajo lepote kranjske Švice, a domači je ne vidijo. Upajmo, da bo s časom bolje. Jakob Aljaž je dal marsikatero pametno spodbudo in jo tudi izpeljal.« Prometno društvo se je preimenovalo v Turistično društvo. Vodil ga je Ivan Piber, odbornika pa sta bila Josip Ravhekar in Janez Mencinger. Pojavili so se pionirji našega turizma: Ubald pl. Trnkozy, dr. Vinko

Gregorič, dr. Valentin Krišper in drugi. Njihov skupen cilj je bil: »Lepota in ugodna lega naše dežele niso tu zato, da jih uživamo le mi, ampak da jih s pravo organizacijo izkoristimo sebi v prid. Pri tem smo še bogati in znani po raznovrstni prehrani, kar so ugotovili že naši predniki.«

24. 6. 1905 je bila ustanovljena Zveza za tujski promet na Kranjskem. Vodil jo je Ubald pl. Trnkozy, odbornik je bil Ivan Piber iz Bohinjske Bistrice. V Začetku je bila Zveza delovna. Dve leti po ustanovitvi so se pojavila še druga turistična društva: v Bohinjski Bistrici, Gorjah, Radovljici, Mojstrani, na Bledu so zdravniško komisijo ustanovili v letu 1876.

Zveza za tujski promet je veliko pripomogla, da so Bohinjci pripravljene počakali izgradnjo železnice in predor za Primorsko. Ta dogodek pa pomeni preokret v razvoju turizma. Josip Ravhekar pa je imel zasluge za izgraditev hotela Zlatorog v Ukancu, po vojni ga je prevzelo Planinsko društvo. Kranjska industrijska družba je postavila ob Bohinjskem jezeru turistično kočjo z 18 ležišči, pozneje je imenovan hotel Sv. Janeza, danes se imenuje Hotel Jezero.

Med prvimi Bohinjci, ki so se dobro zavedali, kako naj bi potekal razvoj v bohinjskem kotu, je bil tedanji župnik Janez Mesar. Rekli so mu tudi »oče sirarstva«, bil pa je tudi deželni poslanec. Kot prvi je začel navduševati bohinjske kmete za izdelavo sira. Sirarn je bilo že 23. V Bitnjah št. 5 so izdelali prvi kolobar sira, iz iste vasi pa je za prvega sirarja priznan Franc Čuden. Že tedaj so izdelovali sir ementaler, ki je prejel več zlatih medalj.

Ivan Piber — kaplan v Srednji vasi je v letu 1899 služboval v Bohinjski Bistrici. Doma je bil z Bleda, rad se je ukvarjal s politiko, bil je deželni poslanec. Veliko se je zavzemal za razvoj živi-

norejstva, kmetijstva, da bi se kmetje strokovno izpolnili. Sadjarski tečaj je vodil učitelj Martin Humek, sirarski tečaj je vodil Švicar F. Lieber. V letu 1873 pa je sirarje prevzel Thomas Hitz.

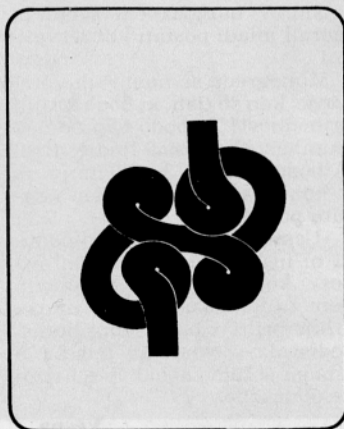
Živinorejska dejavnost je zaživela. Znana je sirarna na planini Šavnik, katero so oskrbovali kmetje Nemškega rovta. Piber je kot deželni poslanec večkrat posredoval pri deželni vladi in na Dunaju za pomoč kmetijstvu. Živinorejsko društvo so ustanovili v letu 1914. Piber je menil, da lahko živinoreja prinese velik dohodek kmetom tod okoli. Lahko pa bi ga bilo še več, če bi imeli več znanja, izkušenj. Svaril je ljudi, naj ne izkoriščajo gozdove, posebno nenačrtno izsekavanje bi povzročilo škodo.

V Bohinju se skoraj četrtina prebivalstva ukvarja s kmetijstvom. Prevladuje zasebno kmetijstvo, ki se ubada z različnimi težavami. Osnovni proizvod je mleko, za predelavo pa bi poskrbela sirarna v Srednji vasi. Za pašo naj bi uredili le tiste planine, ki so primerne za dnevno dovažanje mleka v predelavo. To so planine: Javornik, Goreljek, Praprotnica, Uskovnica, Konjščica in še nekatere. Zanimarjati ne smemo tudi nižinskih pašnikov.

Po drugi svetovni vojni je zaživela v bohinjskem kotu lesna industrija. V letu 1946 je bohinjsko območje spadalo pod Gorenjsko gozdno gospodarstvo. KZ Srednja vas in KZ Bohinjska Bistrica pa sta skrbeli za odkup lesa svojim članom — kmetom. V letu 1948 so že delili gozdove, nastali sta dve DO: LIP BLED in GG. V okviru LIP Bled je nastal obrat LIO Tomaž Godec, s sedežem v Bohinjski Bistrici. Stari žagi Markež in Hajnrihar pa sta prišli pod družbeno upravljanje. Obrat v Soteski in »IMPEX« sta bili na vodni pogon. Takrat so svoji opremi primerno izdelovali le zabojce, ladijski pod, izvažali so žagan les. V obratu Soteska so izdelovali lesno moko, a v letu 1974 je obrat pogorel, proizvodnja lesne moke se je prenesla v Bohinjsko Bistrico. V letu 1955 so izdelovali sredice za vrata, 1958. leta panelne plošče, v istem letu opažne vezane plošče. Leta 1964 so začeli z večjo rekonstrukcijo žage, z izdelovanjem vrat. Zgradili so v sodelovanju z GG Bled sodobno mehanizirano skladišče.

Z razvojem industrije v Bohinju so domači našli zaposlitev, čeprav se vozijo nekateri na delo na Jesenice v Železarno. V turistični dejavnosti pa je zaposlenih malo Bohinjcev in upajmo, da bo v prihodnosti bolje.

Božo Benedik
(se nadaljuje)

Priprave na svetovni pokal v smučarskih tekih FIS 86 v Bohinju

Izvršni svet je na oktobrski seji med drugim obravnaval in potrdil elaborat FIS tekmovanja v smučarskih tekih »BOHINJ 86« za svetovni pokal za moške na 15 km in 4 x 10 km. To bo 31. mednarodno srečanje najboljših smučarskih tekačev na svetu, ki je zaupano Bohinju oz. bohinjskim športnim delavcem od 15. do 16. januarja 1986.

Radovljiški izvršni svet je temeljito preučil predloženi elaborat, ki ga je pripravil Organizacijski komite Bohinj 86 v sodelovanju TVD Bohinj in ga tudi potrdil. Ob tem menimo, da je v pripravah na to veliko mednarodno športno in turistično prireditev imelo svoj pozitivni delež veliko krajevnih in občinskih dejavnikov. V iniciativnem odboru sta z ramo ob rami tesno sodelovala Turistično poslovna skupnost Bled in Telesno vzgojno društvo ter Športno društvo Bohinj.

Svetovni pokal je priložnost za še večjo uveljavitev Bohinja v mednarodni športni in turistični javnosti, kar bo potrebno bolj kot smo vajeni, izkoristiti za popularizacijo Bohinja, Bleda in Slovenije v svetu. V tem pogledu se lahko zgledujemo po podjetnih Sarajevčanih, ki so znali zadnjo zimsko olimpijado predstaviti v takšni luči, da je izvela iz popolne anonimnosti in naredila Sarajevo in Bosno za novo svetovno turistično središče, za katero je v svetu tudi poletni veliko zanimanja med turisti.

1. svetovni pokal v gorskih tekih

Od 19. do 23. 9. 1985 je bil v italijanskem, turističnem kraju St. Vigilio 1. svetovni pokal v gorskih tekih. Na povabilo organizatorja smo se tega tekmovanja udeležili tudi Slovenci, ki smo zastopali Jugoslavijo. V petek je potekala tiskovna konferenca, na kateri so se pogovarjali o naslednjem svetovnem pokalu.

Največ zmag, tako posamezno kot ekipno so osvojili prireditelji tekmovanja — Italijani. V njihovi državi je gorski tek že močno razvit. Želijo, da bi se ta panoga razvila po vsem svetu, zato so bili tudi oni prvi prireditelji. Organizatorji so nam priredili prigraden sprejem, po ulicah gorske vasice St. Vigilio je potekal mimohod držav udeleženk svetovnega pokala. Višek sprejema je bil trenutek, ko je italijanska tekmovalka prižgala z baklo ogenj in s tem uradno otvorila svetovni pokal.

REZULTATI: (1. dan)

Ženske — 35 tekmovalk, 6 km, 400 m višinske razlike, 12 držav
1. Grvner, ZRN, 26,20, 2. Saporeti, ITA, 26,36, 3. Dal-Saso, ITA, 26,42, 20. Golop, YU, 35,00, 21. Jeršin A., YU, 37,00, 22. Jeršin M., YU, 37,47

Ekipno je zmagala Italija, Jugoslavija je zasedla odlično 5. mesto.

Mladinci — 30 tekmovalcev, 6 km, 400 m višinske razlike, 12 držav

1. Lizzoli, ITA, 22,55, 2. Bergstravd, GB, 23,41, 3. Wilsson, GB, 23,53, 16. Teraž Mirko, YU, 26,07, 19. Drobne, YU, 26,51, 20. Dernovšek, YU, 27,18, 23. Rejc, YU, 27,40

Ekipno je zmagala Italija, Jugoslavija pa je zasedla 7. mesto.

Člani — 8,5 km, 500 m višinske razlike, 40 tekmovalcev, 12 držav

1. Stvat, GB, 32,58, 2. Simoneti, ITA, 33,28, 3. Brtolizi, ITA, 35,29.

Ekipno je zmagala Italija. V tej disciplini Jugoslovani niso nastopili.

REZULTATI (2. dan)

Člani — 14,6 km, 1100 m višinske razlike, 45 tekmovalcev, 12 držav

1. Vallicella, ITA, 1,06,53, 2. Stuhlfarrner, AUT, 1,07,03, 3. Bonzi, ITA, 1,09,41, 19. Teraž Franci, YU, 1,15,00, 23. Đuričić, YU, 1,18,20, 27. Urh, YU, 1,20,19, 31. Teraž Mirko, YU, 1,24,30, 32. Drobne, YU, 1,25,16.

Ekipno je zmagala Italija, Jugoslavija je osvojila 5. mesto.

Teraž

Prvenstvo LIP v namiznem tenisu

V nedeljo, 6. oktobra se je odvijalo sindikalno prvenstvo LIP Bled v namiznem tenisu za leto 1985 v prostorih osnovne šole na Bledu. Udeležba ni bila preveč razveseljiva, čeprav so bili zastopani skoraj vsi TOZD-i. Izjema je bila TO Mojstrana, ki na tem prvenstvu ni imela svojega predstavnika.

Ekipno TO Rečica

REZULTATI:

Ženske 1. Kaiser Jasna, TO Rečica; 2. Cerkovnik Polona, DSSS; 3. Rakuš Jelka, TO Tomaž Godec; 4. Rajbar Marija, TO Rečica; **Moški nad 40 let:** 1. Rozman Anton, TO Filbo; 2. Repe Jakob, TO Tomaž Godec; **Moški do 40 let:** 1. Štros Franci, TO Rečica; 2. Legat Lovro, TO Rečica; 3. Horvat Anton, TO Rečica; 4. Fujs Štefan, TO Tomaž Godec; 5. Kotnik Franci, TO Rečica; 6. Kovačić Tadej, TO Filbo; 7. Lapajne Mirko, TO Filbo; 8. Černe Alojz, TO Rečica; 9. Kitič Zdravko, TO Filbo; 10. Sajevec Iztok, TO Podnart; 11. Ravnik Jurij, TO Podnart; 12. Ravnik Zdravko, TO Tomaž Godec; 13. Rakuš Mirko, DSSS; 14. Milaković Krste, TO Filbo; 15. Knaflič Marjan, DSSS; 16. Zalokar Milan, TO Filbo; **Ekipno:** 1. mesto TO Rečica — 19 točk; 2. mesto TO Filbo — 18 točk; 3. mesto TO Tomaž Godec 16 točk; 4.—5. mesto TO Podnart — 7 točk; 4.—5. mesto DSSS — 7 točk.

Sindikalno prvenstvo je bilo organizirano tako zgodaj zaradi dejstva, da bo občinsko sindikalno prvenstvo v namiznem tenisu organizirano dne 26. 10. 1985 v prostorih osnovne šole Radovljica in je tako služilo za trening in pripravo na tem prvenstvu.

Rakuš

Albin Polajnar razstavljal v Mariboru

Pod pokroviteljstvom Mestne konference SZDL Maribor je Mestni odbor ZZZL NOV Maribor ob 4-letnici osvoboditve in zmag nad nacizmom priredil v avli Družbenih organizacij v Mariboru likovno razstavo Pot 14. divizije. Likovne vtise s te legendarne poti borec je oblikoval bohinjski slikar Albin Polajnar, ki je prehodil vso pot in sproti beležil svoje vtise. Njegova dela, ki so bila na ogled od 1. do 10. oktobra so pritegnila veliko pozornost Mariborčanov.

STANJE ZAPOSLENIH ZA MESEC SEPTEMBER 1985

	delavcev	pripravnikov
TOZD Tomaž Godec	430	
TOZD Rečica	322	7
TOZD Mojstrana	86	
TOZD Podnart	84	
TOZD FILBO	108	
TOZD Trgovina	26	
DSSS	97	8
Skupaj:	1153	15

ZAPOSILILI SO SE

- v **TOZD TOMAŽ GODEC:**
ZALOKAR Marijan, 1962 — SS
- v **TOZD Rečica:**
ZUPANČIČ Marko, 1970 — NK
Pripravnik:
DEŽMAN Matjaž, 1967 — K; FERČEJ Dušan, 1966 — K;
ČOP Tomaž, 1967 — K; ČERNE Janez, 1967 — K; MANDIČ Milan, 1966 — K; PRETNAR Franci, 1968 — PK; ZIDO Miran, 1968 — PK;
- v **TOZD Mojstrana:**
SVETINA Janez, 1945 — K; ROBIČ Matjaž, 1968 — PK;
IVANČEVIČ Branko, 1946 — SS
- v **TOZD Podnart:**
RAVNIK Marko, 1966 — K; LOMBAR Alojz, 1943 — NK
- v **TOZD FILBO:**
BENEDIK Franc, 1962 — K;
- v **DSSS:**
Pripravnik: URH Bernarda, 1966 — SS

ODŠLI IZ DO:

- iz **TOZD Tomaž Godec:**
BENEDIK Franc, K — sporazumno; BUČAR Franc, VK — upokojitev; REJC Srečko, K — invalid. upokojitev
- iz **TOZD Rečica:**
ARH Anton, K — upokojitev; KRIŽAJ Andrej, K — sporazumno; PAZLAR Darko, SS — delo za dol. čas
- iz **TOZD FILBO:**
MIKELJ Primož, K — sporazumno
- iz **DSSS:**
CVETEK Ivanka, SS — pripravniška doba; MIKELJ Valentin, SS — pripravniška doba

PROČILI SO SE:

KONCILJA Anton (TOZD Tomaž Godec)

RODILI SO SE:

MOHORIČ Biljani (TOZD Podnart) — sin

Stara slava

Bera četrletja, polletja in ob koncu leta, nekajkrat tolmačena na vseh nivojih, ob rezultatih dobrih mir se nam obeta, skrb za jutri nam je kot otrokom v povojih.

Bera tu in tam je tudi slaba, upravljalci pa na zborih mirno spijo, napoved, da bo še slabše, za njih ni vaba, naj kar drugi se za ta problem potijo.

Na stari slavi dobro ni živeti, že danes računati na jutrišnji je dan. Kdo še živel v preteklosti bo nekajkrat pogreti, glejmo le naprej — z dobrim delom vsi na plan.

Prvi dan pouka

Ta dan me je mama prebudila zelo zgodaj. Ker sem bil navajen dolgo poležavati, sem le s težavo vstal. Ko sem pozajtrkoval, sem vzel beležko in se skupaj s sestrično Tanjo odpravil na avtobusno postajo. Čeprav sem ji vso pot govoril, da se nič ne bojim, me je malce stiskalo pri srcu. Vstopila sva v avtobus. Bolj, ko sem se približeval šolskemu poslopju, bolj je naraščal občutek treme in strahu.

Vsa zbegana sva vstopila skozi šolska vrata. Nisva se znašla. Minilo je precej časa, preden sva poiskala peti B. razred. Ko sva se v garderobi preobula, se je pravo iskanje šele začelo. Hodila sva naokoli in spraševala mimoidoče. Kot dve »zmešani kuri« sva tekala sem in tja. Končno sva si oddahnili.

Med neznanimi sošolci sem se počutil zelo osamljenega. Toda v istem razredu je bil še z nama Zdenko, ki sem ga poznal že od prvega razreda. Tudi ob zabavnemu razredniku mi je bilo lažje.

Po malici smo se preselili v učilnice in spoznali nove predmete ter nove profesorje. Kar kmalu sem ugotovil, da ni bilo tako črnogleda, kot sem doma opisoval. Tovarišice so nam lepo razložile, kaj vse zahtevajo in prvega šolskega dne je bilo konec.

Po mesecu dni šolskega pouka sem se navadil. Veselim se, ko grem vsak dan v šolo k svojim prijateljem.

Simon Beravs,
5. B. OŠ Bled

Glavni in odgovorni urednik: Peter Debelak, tehnični urednik: Nada Frelih, člani: Tone Koncilja, Janez Stare, Franc Globočnik, Branko Urh, Anton Noč, Jure Ravnik, Tomaž Šolar, Miro Kelbl in Ciril Kraigher.

Razpis za Prešernove nagrade Gorenjske

Na podlagi samoupravnega sporazuma o podeljevanju Prešernovih nagrad Gorenjske je Kulturna skupnost Radovljica že pred dopusti v Gorenjskem glasu objavila v imenu vseh gorenjskih občinskih kulturnih skupnosti razpis za predloge kandidatov Prešernovih nagrajencev za leto 1985, ki bodo prejeli Prešernovo nagrado ob slovenskem kulturnem prazniku februarja 1986. Organizator prihodnje gorenjske proslave, na kateri bodo podeljene nagrade je Kulturna skupnost Radovljica, ki bo predloge sprejemala do 4. novembra 1985.

Naj spomnimo, da imajo pravico predlagati kandidate vsa kulturna društva in sekcije tako posameznike kot društva ali skupine, ki izpolnjujejo pogoje iz samoupravnega sporazuma.

Mladi in stari

Živimo in se gibljemo v krogu starih in mladih in vedno je bilo tako. Saj je vsa zgodovina menjava generacij. Naši predniki so nam zapustili znanje, kulturo in humanizem.

Pogostokrat vzkliknemo: »Oh, ti mladi!« Zakaj o njih govorimo kot o neki posebni generaciji? Ali jim pokažemo dosti zaupanja, da bomo skupaj znali graditi mostove, navezati stike in jim pomagati z nasveti? Mladi vstopajo v življenje, se usposablajo in vključujejo v proizvodnjo. Vsi si postavljajo vprašanje: Kakšne so naše poti prihodnosti in dane možnosti?

Mladi neposredno izražajo stanje nekega družbenega sistema. Čutijo se odgovorne za stanje, v katerem se nenadoma znajdejo.

Statistika dokazuje, da se človekova življenjska doba daljša. Odnosi med generacijami so zelo pomembni. Da bi zgradili kar najboljše odnose med mladimi in starimi, se ravnamo po naslednjih načelih:

- medsebojno zaupanje,
- vplivanje,
- sodelovanje,
- upoštevanje in spoštovanje.

Zadnje načelo vse manj upoštevajo mladi. Morda je temu kriva premalo stroga vzgoja, predvsem pa pomanjkanje moralnih in etičnih naukov. Splošno pa je vse premalo pristne vljudnosti med ljudmi. Pehanje za materialnimi dobrinami nas siromaši.

Mladi si ustvarjajo svojo življenjsko pot, v novih razmerah se srečujejo s problemi. Treba jim je pomagati.

Govorimo o progresivnosti mladih ter konzervativnosti starejših. V buržoaznem svetu bi morali mladi postati konzervativni.

Mimogrede se nam vsili vprašanje: kdo so tisti, ki bodo krojili prihodnost? To bodo napredni, z znanjem oboroženi ljudje, tisti, ki bodo delovni. Tov. Tito je na 9. kongresu ZKJ v svojem referatu poudaril:

»Usmeritev v kadrovske politiki ni in ne sme biti razumljiva kot konfrontacija generacij. Sem za to, da na odgovorne položaje prihajajo sposobni ljudje, bodisi da so stari ali mladi!« S tem pa je tudi zagotovljen uspeh neke družbe.

Vesna

Upokojili so se V TO Tomaž Godec

Alojz MENCINGER

V našo delovno organizacijo je prišel že februarja 1948. Prišel je delati v obratu žaga, kot polnojarmeničar. Delovni pogoji v teh povojnih letih so bil zelo težki, saj je bilo treba v delo vložiti mnogo fizičnega napora. Iz žagalnice je bil prerazporejen v takratno zabojarstvo na delovno mesto cepilničarja, nato pa v oddelek opažnih plošč, kjer je delal kot izmenovodja več kot dvanajst let. Svoje delo je opravljal zelo vestno in je bil med sodelavci zelo priljubljen. Vedno je bil zainteresiran, da bi bila proizvodnja plošč čimvečja, pri tem pa tudi kvaliteta. Tri sezone je bil tudi upravnik doma v Seči. V vsem svojem delovnem obdobju je bil aktiven član samoupravnih organov v TO, kot tudi v delovni organizaciji. S svojo aktivnostjo se je zavzemal tudi za čimvečjo realizacijo postavljenih sklepov. Aktivno je sodeloval tudi v DPD Svoboda Tomaž Godec. Za svoje delo je prejel dve državni odlikovanji, in sicer: red dela s srebrnim vencem in red zaslug za narod.

Franc BUČAR

se je zaposlil v TO Tomaž Godec leta 1955. Kot KV mizar se je delu hitro privadil, saj je s svojimi predlogi dosti prispeval k izpolnjevanju dela in kvalitete proizvodnje. Zaradi dobrih organizacijskih sposobnosti je bil za krajši čas premeščen kot skupinovodja v mizarstvo delavnice, od tam pa kot izmenovodja v zabojarstvo. V tem času se je začela opuščati proizvodnja zabojev in uvajati proizvodnja opažnih plošč. Bilo je potrebno mnogo truda in tudi znanja vseh tistih, ki so neposredno sodelovali pri uvajanju nove proizvodnje. Prav gotovo je imel Bučar Franc velike zasluge, da je proizvodnja plošč stekla. Najprej je bil v obratu opažnih plošč izmenovodja, nato pa od 1975 oddelkovodja. Lani si je pri padcu težko poškodoval nogo, tako da je v zadnjem letu болоval. Kot član ZK je bil vsekoli aktiven tudi v samoupravnih organih v TO, delovni organizaciji in SOZD-u. Bil je tudi sekretar OOK in večkrat član sekretariata OOK ter član izvršilnega odbora OOS. Aktiven je bil tudi v nekaterih drugih družbenopolitičnih organizacijah v okviru KS.

Srečko REJC

se je zaposlil v naši TO leta 1971. Prišel je iz Železarne Jesenice, kjer je delal kot pleskar, kar je njegovi osnovni poklic. V TO Tomaž Godec je bil razporejen v obrat pohištvo v lakirnico. Tu se je izkazal, saj so bili izdelki, ki jih je on lakiral vedno izredno kvalitetni. Veljal je za enega najboljših delavcev v lakirnici. Na žalost je bolezen prekinila njegovo delo, zato se je moral upokojiti. Ostal nam bo v spominu kot priden in sposoben delavec, kvaliteta njegovega dela pa bo vzor vsem tistim, ki sedaj delajo na delovnem mestu, kjer je prej delal Srečko Rejc. V obratu je bil priljubljen, saj se je s sodelavci dobro razumel in jim pomagal, če je bilo potrebno.

Vsem upokojencem želimo zdravja ter da bi nas večkrat obiskali v TO. Veseli pa bi bili tudi, da bi se redno udeleževali srečanj, ki jih naša delovna organizacija prireja za svoje bivše delavce. Vedno bodo prisrčno sprejeti, saj se vsi zavedamo njihovega neprecenljivega prispevka pri razvoju naše TO.

Zahvali

Ob smrti drage mame

MARIJE SMUKAVEC

se zahvaljujem sodelavcem kovinskega obrata ter obratu Tomaž Godec za podarjeno cvetje in izraženo sožalje.

sinova Janez in Tone
z družinama

Ob izgubi drage mame

JERE JANŠA

se zahvaljujem vsem sodelavcem TO Mojstrana za podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Janša Mila ter
ostalo sorodstvo